

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาประเทศมาแล้วรวม 8 ฉบับและใช้แผนพัฒนาฉบับที่ 9 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นไปนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้นำแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำในการพัฒนาประเทศ แนวทางนี้เป็นการดำเนินการมุ่งสู่ความสมดุล มุ่งให้ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ อย่างมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันในเกิดขึ้น รวมทั้งการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความรู้และคุณธรรม ซึ่งมีการประมวลและกลั่นกรองมาเป็นหลักการของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ที่พัฒนาสู่ความสมดุลและยั่งยืน การพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้า ควบคู่สมดุล กับการพัฒนาคน และสังคมที่มีคุณภาพ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าวิธีการพัฒนาศักยภาพของคนที่ทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด คือ การจัดการศึกษาให้กับประชาชน ซึ่งต้องมีการดำเนินการกันอย่างจริงจังและระบุนสาระสำคัญในการจัดการศึกษาไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันให้กับประชาชนว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม โดยให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ความคุ้มครองจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541)

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เป็นร่วมใหญ่ ได้ขยายความชัดเจนในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปี พ.ศ.2542 ซึ่งมีสาระ

สำคัญที่เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังมาตรา 22 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนสามารถใช้การศึกษาเป็นฐานในการประกอบอาชีพในสถานะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังที่องค์การ UNESCO ได้จัดประชุมกองเกรสนานาชาติด้านเทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษาครั้งที่ 2 ขึ้น ณ ประเทศเกาหลี เมื่อปี พ.ศ.2542 มีสาระสำคัญสรุปได้ว่าในศตวรรษที่ 21 จะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากโดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะมีผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เป็นเหตุให้ต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ของการพัฒนาให้มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลมากยิ่งขึ้น การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ และเป็นประตูดูการพัฒนาบุคคลและสังคม (ชินภัทร, 2542: คำนำ) นั่นคือการศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมัญญู (2542: 34) ได้ระบุว่าหัวใจสำคัญของการพัฒนาก็คือการศึกษา ซึ่งนำไปสู่การมีงานทำ มีอาชีพ การพัฒนาความสามารถให้เกิดผลตอบแทน นอกจากนั้น ความสำเร็จของบุคคลในการประกอบอาชีพย่อมเป็นผลมาจากการได้รับการศึกษาหรือการฝึกอบรมที่มีรูปแบบและวิธีการ โดยเฉพาะ

ความสำคัญของปัญหา

การฝึกอบรมถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษา เนื่องจากมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 3) และนั่นคือการฝึกอบรมจะทำให้บุคคลมีการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ อันจะยังผลให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานหรือการประกอบอาชีพ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของ

ผลผลิต ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (เจริญ, 2541: 101) การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพจึงเป็นยุทธวิธีที่สำคัญของการอาชีวศึกษาด้วย เพราะพื้นฐานของการเกิดงาน การเกิดอาชีพ การเกิดของโรงงานอุตสาหกรรม การเกิดของผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ต่างๆ ล้วนเป็นงานของอาชีวศึกษาทั้งสิ้น (มนูญ, 2542: 34) ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540: 11-12) ได้แยกลักษณะการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพออกเป็น 3 แนวทาง คือ (1) การฝึกยกระดับ (Up-Grading Training) หมายถึงการอบรมแรงงานเก่า หรือทำงานอยู่แล้วให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ทำงานได้มาตรฐานและ/หรือสูงขึ้น ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการสร้างเสริมทัศนคติ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม (2) การฝึกอาชีพเสริม (Training for Second Income) เป็นการฝึกอาชีพเพื่อใช้ประกอบกิจการ รายได้เสริมให้แก่ตนเองนอกเหนือจากงานประจำ (3) การฝึกอาชีพใหม่ (Job Conversion Training) เป็นการฝึกอบรมใหม่ให้แก่ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนงานไปสู่ภาคอื่น ที่คนยังขาดความพร้อมด้านความรู้และทักษะ ซึ่งอาจเป็นเพราะถูกเลิกจ้าง หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนงานสู่สาขาอาชีพอื่นๆ

ดังนั้น การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน เพราะในปัจจุบันแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มากยิ่งขึ้นทั้งด้านอุตสาหกรรมและการบริการ ทำให้ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานระดับพื้นฐานที่มีทักษะวิชาชีพในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิต แข่งขันกับตลาดต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงและความต้องการดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อสภาพของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดอาชีวศึกษาของประเทศที่ จะต้องมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง ที่มี ความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงานและการประกอบอาชีพอิสระได้อย่างแท้จริง (กรมอาชีวศึกษา, 2538: 3)

รูปแบบและวิธีการในการจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพที่ยอมรับกันอย่างหนึ่งคือการฝึ กอบรมที่ยึดสมรรถฐาน (Competency – Based Training) เป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการฝึกที่ใช้ สมรรถฐาน (Competency) เป็นหลัก ลักษณะการฝึกอบรมแบบนี้สอดคล้องกับความสามารถ ความ ต้องการ และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ในทางปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมที่ผ่านมา เกิดปัญหาหลายประการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 2-3) ได้สรุปไว้ อาทิ (1) ไม่มีการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ชุมชนไม่มีโอกาสสร้างกระบวนการเรียนรู้ (2) กระบวนการฝึกอบรมยังเป็นพฤติกรรมถ่ายทอด สักส่วนการปฏิบัติ การฝึกคิดยังมีน้อย ขาดการคิดแบบวิทยาศาสตร์ (3) ผู้สอนเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ (4) ขาดการให้ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการและความถนัดตามสภาพจริง (5) ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง (6) ขาดการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียน ได้ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินจุดดีจุดด้อย และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมพร้อมที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้ในครั้งต่อไป (7) ผู้เรียนขาดการเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมดังกล่าว ยังไม่ได้ดำเนินการเริ่มต้นจากความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียนที่สามารถทำได้จริงและเชื่อมโยงกับสภาพชีวิตจริง ดังนั้น การนำรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยยึดสมรรถฐานมาใช้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ได้ดีภายใต้ความพร้อมและความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอง โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริงตามความสนใจและความถนัด ตลอดจนความพร้อมของตนเองและได้รับการประเมินตามมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งเป็นจุดเด่นของการฝึกอบรม โดยยึดสมรรถฐาน

จากจุดเด่นของการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานดังกล่าว จึงได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพขององค์กรและสถาบันต่างๆ ในต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น ชินภัทร (2542: 30) ได้กล่าวว่าในศตวรรษที่ 21 การจัดเทคนิคและอาชีพศึกษาต้องใช้นวัตกรรมมากขึ้น ต้องมีการเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อบรรจุวิชาใหม่ๆ และทักษะสำคัญตามยุคสมัย วิชาการที่มีความสำคัญอย่างเด่นชัด ได้แก่ วิชาการด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ความรู้ ความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ ความสามารถในการประกอบการ และความรู้ความสามารถในด้านการจัดการท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการที่เติบโตอย่างรวดเร็ว

อุตสาหกรรมบริการที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก คืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง โดยได้จัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในระยะ 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2544-2553) และคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบเมื่อ 31 ตุลาคม 2543 โดยกำหนดทิศทางและกรอบการพัฒนาให้ประเทศไทยมีความพร้อมที่จะใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสาขาทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมั่นคง และยั่งยืนต่อไป โดยกำหนดนโยบายไว้คือ (1) พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวสู่ความเป็น World Class Destination (2) พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม (3) เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวออกสู่ภูมิภาคอื่นๆ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบัน (4) ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีความพร้อมในการแข่งขันเนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า (5) สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารจัดการในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง (6) อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์และสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน นอกจากนี้มีการประมาณการเป้าหมายเป็นตัวเลขนัยการต่างๆ เปรียบเทียบ 4 ช่วงระยะ (เฉลิมลาภ, 2543: 11)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าประมาณการท่องเที่ยวของแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2553)

รายการ	ปี พ.ศ.			
	2542	2543	2548	2553
- นักท่องเที่ยวเข้าประเทศ (ล้านคน)			16.02	22.46
- ก่อให้เกิดรายได้เข้า			538,592	859,095
- วันพักเฉลี่ย (วัน)	8.29	8	8.2	8.5
- ค่าใช้จ่าย (บาท/คน)	3652.89		4,100	4,500
- คนไทยเที่ยวในบ้าน (ล้านคนครั้ง)	53.62	55.05	63	72
- ก่อให้เกิดรายได้ (ล้านบาท)	203,158	233,329	315,850	413,670

ที่มา: เฉลิมลาภ (2543: 11)

จากการประมาณการดังกล่าว มีการกำหนดเป้าหมายที่สำคัญคือการทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังส่วนภูมิภาคมากขึ้น จากในปี 2542 อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างกรุงเทพฯ กับภูมิภาคอยู่ในระดับ 40 : 60 เหลือ 30 : 70 เพิ่มจำนวนเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบันที่มีอยู่ 10 เมือง ขึ้นเป็นไม่น้อยกว่า 15 เมือง และจำนวนเมืองที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 5,000 ล้านบาท 13 เมือง ในปี 2542 เพิ่มขึ้นมากกว่า 20 เมือง เมื่อสิ้นสุดแผน และที่สำคัญคือให้เกิดการสร้างงานทางตรง เพิ่มขึ้นจากแนวโน้มปีละ 30,000 คน และทางอ้อมอีก 30,000 คน เป็นทางตรงปีละ 50,000 คน และทางอ้อม 50,000 คน กล่าวโดยสรุป ประเทศไทยมีภารกิจสำคัญคือการสร้างโอกาสทางการตลาด ด้านการท่องเที่ยวในสังคมโลกแล้ว ยังมีภารกิจในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้อยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยดำเนินการบนพื้นฐานแนวคิดหลักของแผนแม่บทโลกหรือ AGENDA 21 ที่การพัฒนาและการอนุรักษ์สามารถดำเนินไปพร้อมกัน (สุรพล, 2543: 17)

การทำให้อาชีพและเป้าหมายของแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติดังกล่าว เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งคือ การฝึกอบรมให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ตลอดจนมีทักษะในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว เพราะธุรกิจการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วย องค์การจัดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ จัดว่าเป็นหน้าตาของการท่องเที่ยว (ไพฑูริย์, 2543: 17) กอปรกับ กองทุนสนับสนุนการวิจัยด้านการท่องเที่ยวได้วิจัยปัญหาด้านการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวบางส่วน ยังไม่พึงพอใจในการให้บริการจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของรัฐและบริษัทนำเที่ยว ตลอดจน บริการด้านอื่นๆ ประเด็นที่พบมากคือ การไม่ซื่อสัตย์และโก่งราคาสินค้าของผู้ประกอบการอัญมณี ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ร้องเรียนมากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น อังกฤษ เยอรมัน สิงคโปร์ และ อเมริกัน ตามลำดับ (Bangkok Post, 2001: 2) ปัญหาดังกล่าวเป็นผลอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตน และจรรยาบรรณของผู้ที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์ ดังนั้น หากผู้ประกอบการอาชีพมัคคุเทศก์ขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพแล้ว ย่อมจะเกิดผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศและจะส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการค้นหารูปแบบ และพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมโดยยึด สมรรถฐาน (Competency –Based Training) เพื่อพัฒนาอาชีพธุรกิจการท่องเที่ยวให้กับประชาชน โดยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้และการใช้ความรู้ ทักษะ ในการประกอบอาชีพนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในด้านอาชีพมัคคุเทศก์
 - 1.1 วิเคราะห์ลักษณะอาชีพและลักษณะผู้ทำหน้าที่มัคคุเทศก์เพื่อสร้างสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์
 - 1.2 สร้างแบบจำลองที่เป็นรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์
2. ทดสอบรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในด้านอาชีพมัคคุเทศก์
 - 2.1 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์
 - 2.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์

คำถามในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีคำถามนำในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. อาชีพมัคคุเทศก์ ผู้ที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์ และสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์มีลักษณะอย่างไร
2. แบบจำลองที่เป็นรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์มีลักษณะอย่างไร
3. ภายหลังจากการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจะเป็นอย่างไร
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์จะมีความพึงพอใจในกระบวนการฝึกอบรมอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์ใน
ครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์ใน
ครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นตัวแบบในการฝึกอบรมทางอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพ
มัคคุเทศก์ของสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ที่เปิดสอนสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและสาขา
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลสมรรถฐานในวิชาชีพมัคคุเทศก์ ซึ่งสามารถใช้
เป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับสภาพการทำงาน
ของมัคคุเทศก์ในปัจจุบัน

3. เพื่อให้สถาบันที่ผลิตบุคลากรด้านมัคคุเทศก์ นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทาง
ในการสร้างสมรรถฐานและการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐาน เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ อันจะ
เป็นการเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

4. การวิจัยในครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อมาตรฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดการ
กระจายรายได้ และดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ขณะเดียวกันยังเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับ
ประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติให้เกิดผล
สัมฤทธิ์สมดังที่มุ่งหวังไว้

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ขอบเขตเชิงเนื้อหา การศึกษาวิจัยนี้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐาน (Competency Based Training) ในอาชีพมัคคุเทศก์ตามสภาพจริงในสังคมไทยและกฎหมายไทย

ขอบเขตเชิงประชากรในการทดสอบรูปแบบ ประชากรในการเข้ารับการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

นิยามศัพท์

มัคคุเทศก์ หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นมัคคุเทศก์ทั่วไปและมัคคุเทศก์เฉพาะ โดยน่านักท่องเที่ยวไปยังสถานต่างๆ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่ หรือบุคคลโดยใช้ภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศและได้รับค่าตอบแทน

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากท้องที่อันเป็นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ และรวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย

สมรรถฐาน หมายถึง ความรู้ ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพมัคคุเทศก์ในองค์ประกอบทางความรู้ องค์ประกอบทางความสามารถที่ปฏิบัติได้ และองค์ประกอบทางจิตวิทยา

การฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐาน หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้เป็นไปตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ปฏิบัติได้ และลักษณะทางจิตวิทยาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม